

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání**

2023/2027

Rok stromů

Radvanice 171, 542 12 Radvanice v Čechách

Tento dokument byl zpracován podle verze Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání z roku 2004 čj. 32 405/ 2004-22.

Projednán byl na pedagogické radě dne 30. 8. 2023, účinnosti nabývá dne 1. 9. 2023.

Alice Zachovalová DiS.
vedoucí učitelka

Motto naší mateřské školy

„Všechno, co potřebuji vědět, jsem se naučil
v mateřské škole“

Robert Fulghum

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Obecná charakteristika mateřské školy
3. Podmínky vzdělávání
  - 3.1. Věcné podmínky
  - 3.2. Životospráva
  - 3.3. Psychosociální podmínky
  - 3.4. Organizace
  - 3.5. Řízení mateřské školy
  - 3.6. Personální a pedagogické zajištění
  - 3.7. Spoluúčast rodičů
  - 3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
    - 3.8.1. Podpora dětí s narušenou komunikační schopností
    - 3.8.2. Podpora dětí s poruchami autistického spektra
    - 3.8.3. Podpora dětí s problémy v chování
  - 3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných
  - 3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Obsah ŠVP „Rok stromů“
7. Evaluační systém
8. Přílohy ŠVP

1. Identifikační údaje

Kontaktní adresa: Základní škola a Mateřská škola Radvanice
Radvanice 171
542 12 Radvanice v Čechách

IČO: 750 17 491

Datová schránka: nsj2zc8

Ředitel školy: Mgr. Robert Hager

Telefon: 499 897 624

e-mail: zsradvanice@seznam.cz

Odloučené pracoviště školy: Mateřská škola
Radvanice 143
542 12 Radvanice v Čechách

Vedoucí učitelka: Alice Zachovalová DiS.

Telefon 1. třída 499 897 113

Telefon 2. třída 739 036 755

e-mail: msradvanice@radvanice.cz

Zřizovatel: Obec Radvanice
Radvanice 160
542 12 Radvanice v Čechách

Telefon: 603 719 422

Typ mateřské školy: celodenní provoz

Provozní doba: 6.00 – 15.30 hod.

Mateřská škola je dvoutrídni, s kapacitou: 43 dětí

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola je pavilónového typu a je umístěná v prostorné zahradě v klidném prostředí pod lesem. Na budovu školy navazuje velká oplocená zahrada. Celá budova mateřské školy prošla v roce 2014 rekonstrukcí, bylo provedeno zateplení včetně střechy a výměny dřevěných oken za plastová.

Mateřská škola má dva pavilony. V předním pavilonu je třída, která slouží zároveň i jako jídelna a 2 herny, z nichž jedna je během dne používána jako tělocvična. Herny slouží zároveň k odpolednímu odpočinku dětí z obou tříd. U třídy je sociální zařízení, 2 šatny pro děti, kabinet na hračky a přípravná kuchyňka, která slouží pouze k přípravě svačinek a přípravě pitného režimu. Přípravná kuchyňka byla ve školním roce 2022/2023 kompletně zrekonstruována. Obědy jsou dováženy z kuchyně základní školy.

V zadním pavilonu byla v roce 2019 znovu otevřena druhá třída, ve které jsou dvě herny. U druhé třídy je šatna pro děti, sociální zařízení, sklad k umístění hraček a šatna a WC pro učitelky.

Ke škole přísluší hospodářský pavilon, kde je kuchyň, která prošla v roce 2019 celkovou rekonstrukcí a je využívána základní školou v rámci rozšířené výuky. Dále je v technickém pavilonu šatna pro děti ze základní školy, které chodí do kuchyně, sklad potravin, prádelna, sklad výtvarného materiálu a pomůcek pro učitelky, včetně knihovny, šatna učitelek a sklady hraček určených ke hře na zahradě.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Naše předškolní zařízení má dostatečně velké prostory a takové uspořádání, které vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. V první třídě je dětský nábytek z části vyměněn, tělocvičné náčiní, hygienická zařízení i ostatní vybavení je přizpůsobeno mírám dětí a odpovídají počtu dětí, je zdravotně nezávadné, bezpečné, a estetického vzhledu. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí, jejich věku a je průběžně obnovováno. V hernách jsou položeny nové koberce a částečně i nová linolea. Hračky a pomůcky máme umístěny v dosahu dětí tak, aby je dobře viděly, mohly si je samostatně brát a vyznaly se i v jejich zpětném ukládání. Děti se samy svými výtvary podílejí na výzdobě interiéru, jejich práce jsou umístěny tak, aby je mohli shlédnout i rodiče dětí (nástěnky v šatně, výzdoba ve třídách).

Ve druhé třídě, která byla nově otevřeno v roce 2019 je nové sociální zařízení a šatna pro děti, herny jsou zatím vybaveny starším nábytkem, který bude postupně vyměněn za nový.

Během školního roku 2022/2023 byly obě třídy vybaveny novými sportovními pomůckami (žíněnky, obruče, švihadla, skákadla, míče, jezdící desky, lano na přetahování atd.). Do třídy předškoláků byla zakoupena nová interaktivní tabule. V obou třídách byly vytvořena centra aktivit, jedná se o tyto centra aktivit:

- Ateliér
- Knihy a písmenka
- Manipulace a společenské hry
- Pohyb
- Hudební ateliér (třída předškoláků)
- Kostky (třída mladších dětí)

V roce 2019 prošla také zahrada částečnou rekonstrukcí a bylo na ní umístěno několik herních prvků, které byly zakoupeny díky sponzorským darům. Všechny prvky jsou do maximální výšky pádu 95 cm z důvodu bezpečnosti dětí. Jedná se o herní sestavu s věží, klouzačkou, tunelem, lávkou a několika bočními šplhacími stěnami, houpačku s lanovým hnízdem, závěsnou dvoumístnou houpačku, čtyřbokou síť do svahu a lezeckou stěnu do svahu. Tyto nové herní prvky doplnily stávající prvky, kterými jsou pružinové houpačky, kolotoč, pískoviště, pergola a malý dřevěný domeček. V letních měsících je součástí zahrady nafukovací bazén. Dále byla započata výstavba zeleninové zahrady, kdy

díky sponzorům bylo na části zahrady instalováno několik vyvýšených záhonů pro pěstování zeleniny a ovoce.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů, jsou prováděny pravidelné kontroly. Zahrada je v době vegetace průběžně sekána, aby nedocházelo ke kontaktu s alergeny, písek v pískovišti měněn.

Záměry pro další období:

- Rozšířit nabídku o polytechnické hračky
- Zřídit další center aktivit – voda x písek,
- Dle finančních možností pokračovat ve vybavení zahrady – herní prvky, vyvýšené truhlíky, přírodovědnou badatelnu, nové domečky
- Pokračovat ve výměně nábytku

3.2. Životospráva

Dětem jsou obědy i svačiny připravovány a dováženy z kuchyně nedaleké školní jídelny. Strava je plnohodnotná a vyvážená, odpovídá normám spotřebního koše.

Od roku 2022/2023 se děti při svačinkách obsluhují samostatně. Služba vše připraví na stolečky a děti si samy nalévají pití (čaj, mléko, voda), mažou pečivo, nandávají kaše, jogurty atd. podle své chuti. Oběd vydává paní kuchařka, děti si pro jídlo chodí k pojízdnému vozíku, kde si určují velikost porce. Do jídla děti nenutíme, vybízíme je však, aby pokrm ochutnaly.

K dispozici je dostatečné množství tekutin, děti si samy dodržují pitný režim dle své potřeby, ty, které málo pijí, k tomu vybízíme. K pití mají děti k dispozici ovocné čaje, šťávy, džusy, minerálky a pitnou vodu. Pitný režim je zajištěn i na zahradě a při výletech. Každé dítě si při nástupu do školky donese svůj hrneček na pitný režim.

Mezi jednotlivými jídly je zachován interval 2-3 hodin.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus, který je flexibilní tak, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Děti se scházejí do 8:15 hod., po domluvě je možný i pozdější příchod.

Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku s ohledem na stav počasí, otužujeme je vzduchem, přiměřeným oblečením při pobytu venku, větráním.

Mají dostatek volného pohybu v interiéru MŠ i venku při vycházkách, Snažíme se respektovat individuální potřebu spánku. Předškoláci a nespavé děti mají po krátkém odpočinku možnost individuálně pracovat, prohlížet si knížky apod.

Záměry pro další období:

- Vhodnou motivací a osobním příkladem vést děti ke konzumaci méně oblíbených jídel
- Zapojit děti do přípravy jídel – zeleninové a ovocné saláty, pečení chleba, výroba pomazánek, pečení vánočního cukroví
- Ve spolupráci s jídelnou zařazovat více zdravých potravin do jídelníčku
- U dětí zařadit delší túry do vzdálenějšího okolí

3.3. Psychosociální podmínky

Naše mateřská škola usiluje o tvorbu podmínek pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu, aby se děti i dospělí zde cítili dobře, děti chodily do školky rády a nebyly stresovány odloučením od rodiny. Nově příchozím dětem nabízíme adaptační režim. Po dohodě s učitelkou mají rodiče možnost přivést dítě kdykoliv. V práci s dětmi upřednostňujeme individuální přístup, učitelky se snaží o nenásilnou komunikaci jak s dětmi, tak i s rodiči. Svobodu a volnost dětí respektujeme, ale pouze do určitých norem, které vycházejí z námi dohodnutých a stanovených pravidel. Rozvíjíme spontánní hru, zaměřujeme se na vytváření citových vazeb v kolektivu dětí, na výchovu k ohleduplnosti, slušnosti, zdvořilosti, a pocitu sounáležitosti a vzájemné pomoci a podpory. Snažíme se dětem nabízet pestrý program s dostatkem příležitostí k poznávání nových vědomostí. Podporujeme u dětí snahu o získávání nových informací a poznatků.

Všechny děti mají ve škole stejná práva i povinnosti, žádné dítě neupřednostňujeme, nezesměšňujeme, naopak se snažíme preventivně zabránit šikaně.

Záměry pro další období:

- Rozvoj samostatnosti a zodpovědnosti dětí
- Podpora kamarádství, sounáležitosti a vzájemné podpory mezi dětmi
- Výchova ke společenským návykům – zdravení, děkování

3.4. Organizace

Provoz mateřské školy je celodenní. Podle počtu dětí otvíráme jednu nebo dvě třídy.

Pokud je otevřena jedna třída, děti se scházejí v předním pavilonu, kde si je rodiče také vyzvedávají. Po obědě odpočívají v zadním pavilonu, kde je umístěna ložnice. Pokud jsou třídy dvě, děti se scházejí každý ve svém pavilonu, po obědě se slučují do jedné třídy v předním pavilonu, kde se v zadní třídě rozkládají lehátka a děti odpočívají zde. Zároveň si odpoledne děti vyzvedávají rodiče v předním pavilonu. Děti se scházejí od 6:00 do 8:15 hodin.

Denní řád:

6:00	otvírání MŠ
6:30 – 8:15	scházení dětí, spontánní činnosti a hra dětí, možnost zařazení řízených činností
8:15 – 8:30	ranní pohybové činnosti, hygiena
8.30 – 8:50	dopolední svačina
8:50 – 9:30	řízená činnost, hry, zájmové činnosti, příprava na pobyt venku
9:30 – 11:30	pobyt venku, možnost zařazení řízených činností, návrat, hygiena
11:30 – 12:00	oběd, hygiena před odpočinkem
12:00 – 14:00	příprava na spánek, odpočinek, náhradní činnosti pro nespavé děti
14:00 – 14:30	vstávání, hygiena, odpolední svačina
14:30 – 15:30	odpolední hra dětí, možnost zařadit řízené činnosti, odchod dětí domů
15:30	uzavření MŠ

Řízené činnosti

Jsou členěny podle toho, jak je dítě věkově zralé, u menších dětí zkracujeme řízené činnosti podle reakce dítěte, starší děti ji mají o něco delší. Činnosti jsou prováděné v menších skupinách (jedná se především o výtvarné a pracovní činnosti), u jiných přistupujeme k dětem individuálně (především u dětí

předškolních, s adaptačními obtížemi). Některé dny jsou činnosti umístěny do center aktivit, kde se děti učí pracovat jak samostatně, tak v kooperaci s ostatními.

Spontánní činnosti

Jsou vyvážené s činnostmi řízenými, jsou to volné hry v herně i ve třídě, hry na školní zahradě.

Pohybové činnosti

Uskutečňují se během dne, jsou součástí týdenního plánu. Děti mají možnost se volně pohybovat po hernách, prostory v MŠ nám umožňují provádět pohybové hry a zdravotní cvičení, provádíme i relaxační cvičení, cvičíme jógu, chodíme do tělocvičny, na vycházky a na zahradu.

V centru „Pohyb“ mají děti k dispozici nejrůznější nářadí k pohybovým aktivitám a činnostem - žíněnky, kruhy, chůdy, hopsadla, míče, švihadla, lana, branky, basketbalový koš, pojízdné plošiny, nášlapné kameny, hmatový chodníček apod.

Pobyt venku

V zařízení pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku, provozně pro výchovu a vzdělávání pro děti předškolního věku a dětské skupině je denní doba pobytu venku po maximální možnou dobu. Dobu pobytu venku lze upravit s ohledem na klimatické podmínky.

Kromě zahrady, kde děti využívají nejrůznější herní prvky, pískoviště nebo koloběžky, také chodíme na procházky do okolní přírody, do lesa, na louky nebo k rybníku. Se staršími dětmi pořádáme túry po Jestřebích horách. Dle potřeby lze i při pobytu venku zařadit řízené činnosti.

Environmentální výchova

Je nedílnou součástí předškolního vzdělávání. Děti jsou jejím prostřednictvím vedeny k poznávání přírody, k objevování a experimentům. Učí se pozorovat, vnímat a porovnávat. Těmito metodami získávají poznatky, zkušenosti, kladné hodnoty a postoje, potřebné k utváření vztahu člověka k živé a neživé přírodě. Získávají pojem o tom, jak se chovat k životnímu prostředí, abychom ho neničili, popřípadě se učí hledat řešení, jak napravit již vzniklé škody.

První roky života jsou pro dítě velmi důležitým obdobím, ve kterém si budují postoje a hodnoty, na kterých poté budou stavět celý život. Období předškolního věku je tedy optimální start pro začátek seznamování s přírodou a jejími zákonitostmi. Děti jsou v tomto období tvárné, což je ideální pro vytváření předpokladů pro rozvíjení schopností a zájmů dítěte.

Aktivity z řízených činností dle možností převádíme ven, protože pokud chceme děti učit o přírodě, není nic lepšího, než je to učit v přírodě.

Odpočinek a spánek

Děti se ukládají k odpočinku po 12. hodině. Všechny děti si vyslechnou pohádky a nějakou dobu odpočívají na lehátku. Respektujeme děti s menší potřebou spánku, proto je možné, pro tyto děti zařadit klidové aktivity – prohlížení knížek nebo časopisů, pracovní listy, omalovánky, puzzlata atd.

Bezpečnost dětí

Za bezpečnost dětí v MŠ odpovídají po celou dobu výchovné práce učitelky, a to od převzetí dítěte až po jeho předání. Pokud dítě nebudou přivádět a odvádět rodiče, písemně určí pověřenou osobu o způsobu přivádění a odvodu svých dětí. Škola od rodičů požaduje důležité informace o zdravotním stavu dítěte. V případě nemoci jsou rodiče povinni dítě odhlásit telefonicky, nejpozději do 7 hodin učitelce, nebo přes systém Edupage. Rodiče byli s uvedenými skutečnostmi seznámeni na 1. rodičovské schůzce.

K zajištění bezpečnosti dětí při pobytu mimo území MŠ stanoví vedoucí učitelka počet pedagogických pracovníků tak, aby na jednoho pedagoga připadalo nejvýše 20 dětí z běžné třídy – viz. vyhláška č.14/2005 Sb. §5.

Záměry pro další období:

- Zaměřit se více na environmentální výchovu
- Prohlubování vztahu k přírodě
- Více činností převést do venkovního prostředí

3.5.Řízení mateřské školy

V čele mateřské školy stojí ředitel školy, který přenesl dílčí kompetence na vedoucí mateřské školy. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezené v pracovní náplni.

Ředitel vytváří podmínky pro vzdělávání pracovníků a odpovídá za používání finančních prostředků.

Plánování práce a chodu mateřské školy je funkční, všichni členové pedagogického týmu se podílejí na tvorbě vzdělávací nabídky, která je v souladu s ŠVP.

Záměry pro další období:

- Prohlubovat vzdělávání v oblasti vedení MŠ
- Zavedení pedagogických rad pro zlepšení předávání informací o jednotlivých dětech
- Prohlubování týmové práce a přátelské vztahy

3.6. Personální a pedagogické zajištění školy

Personální zajištění je dle počtu přihlášených dětí v daném roce. Mateřská škola má buď jednu nebo dvě třídy, dle toho je stanoven i počet pedagogických pracovníků. V případě zařazení dítěte se ŠVP a doporučení ŠPZ je přijímán další pedagogický pracovník – asistent pedagoga.

Učitelky mají požadovanou pedagogickou kvalifikaci pro předškolní vzdělávání. V případě potřeby zastupují učitelky důchodkyně, které také splňují požadavky na vzdělání. Učitelky se sebevzdělávají, ke svému vzdělávání využívají nabídky vzdělávacího centra, samostudium, četbu odborných časopisů (Informatorium). Svou odbornost si dále rozšiřují průběžným absolvováním seminářů a kurzů.

Pedagogický sbor pracuje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel, která si vždy vymezíme na zahajovací pedagogické radě. Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla vždy zajištěna dětem optimální pedagogická péče, a to při všech činnostech.

Specializované služby, ke kterým není pedagog sám dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

Záměry pro další období:

- Prohlubovat provázanost obou tříd
- Prohlubování profesionalizace učitelek, podporovat profesní růst
- Dosáhnout proškolení učitelek v oblasti primární logopedické prevence

3.7. Spoluúčast rodičů a spolupráce s jinými subjekty

Ve vztazích mezi pedagogy, zaměstnanci a rodiči se snažíme dosahovat oboustranné důvěry a otevřenosti, vstřícnosti a ochoty spolupracovat. Spolupráce je na dobré úrovni, snažíme se vyhovět konkrétním potřebám rodin, porozumět jim. Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje. Informace o dětech jsou předávány každý den při předávání a přebírání dítěte a při konzultačních hodinách, které jsou jednou měsíčně. Informace týkající se chodu MŠ nebo akcí získávají rodiče na webových stránkách školy, informační tabuli na chodbě MŠ a také na uzavřené skupině messengeru. Individuální záznamy o dětech jsou důvěrné a mohou do nich nahlížet pouze rodiče. Rodiče mají možnost využít nabídky fotografování dětí v mateřské škole i se sourozenci, které MŠ nenavštěvují. Rodiče mohou využít možnosti podílet se na různých akcích školy, např. jako doprovod na výlety. Pedagogové doporučují rodičům spolupráci s odborníky (při odkladu školní docházky, poruchách chování, vývojových či tělesných změn apod.). S rodiči jednáme ohleduplně a taktně.

Společné akce a aktivity s rodiči:

- rozsvícení vánočního stromu
- slavnostní koncert v místní kapli
- vánoční besídka
- informační schůzky
- den otevřených dveří
- zahradní slavnost
- závěrečné slavnostní pasování předškoláků

Spolupráce s jinými subjekty:

- Základní škola
- Obec Radvanice
- MŠ Jívka, Chvaleč
- SPC, PPP
- Knihovna Radvanice

- Plavecká škola Trutnov
- Lyžařský areál Radvanice
- Penzion Radvanice
- Dobrovolní hasiči Radvanice

Záměry pro další období:

- Snažit se o větší podílení se rodičů na dění v MŠ, jejich návrhy, náměty, které budou ku prospěchu zkvalitnění naší práce
- Nechat rodiče nahlédnout do portfolia a diagnostiky, a tak sledovat s rodiči pokroky jejich dítěte
- Hledat nové nápady pro spolupráci s dalšími subjekty

3.8.Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vychází ze zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a z vyhlášky č.73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných ve znění pozdějších předpisů.

Za děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považovány děti se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním a děti mimořádně nadané. Tyto děti jsou vzdělávány formou individuální integrace ve třídě.

Při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, rodičů a odborného pracoviště. Na základě doporučení odborného pracoviště je pro dítě vydán individuální vzdělávací plán (obsahuje metody a formy práce).

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí je nutné také zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků, případně zajištění funkce asistenta pedagoga.

O zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zástupci dítěte na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (architektonické řešení, asistent, počet dětí ve třídě, zkušenosti a vzdělání pedagogického sboru, zabezpečení kompenzačními či edukačními pomůckami, odborná podpora, spolupráce s rodiči, atd.) i místním specifickým (dopravní obslužnost, dostupnost zdravotně sociální péče, vzdálenost jiné školy od bydliště dítěte, atd.

3.8.1. Podpora dětí s narušenou komunikační schopností

V předškolním věku se vyskytují různé formy narušené komunikační schopnosti. Pokud nejsou adekvátně odborně řešeny, můžou mít negativní vliv na vývoj osobnosti dítěte. Odborná intervence by proto měla být dětem zajištěna včas. Velmi významnou úlohu má v tomto období prevence zacílená na rozvoj všech rovin jazykového projevu předškoláků. Učitelky při komunikaci s dětmi hovoří tak, abych jim byly pozitivním vzorem, ve všech výše uvedených rovinách jazyka. V rámci prevence v MŠ zařazujeme oromotorická a dechová cvičení. Dětem s poruchami plynulosti řeči (zejména koktavostí) poskytujeme emocionální podporu. Ostatním dětem také vysvětlíme, že dítěti s koktavostí mohou pomoci tím, že se mu nebudou posmívat ani naléhat na rychlé vyjádření. U dětí s narušeným porozuměním používáme krátká jednoznačná sdělení, která můžeme doprovodit obrázkem, fotografií, demonstrací či jinou formou vizuální podpory.

Pro děti vyžadující logopedickou péči máme možnost spolupráce s SPC, které vždy na počátku školního roku provede v naší MŠ logopedickou depistáž a na základě toho probíhá následná péče u klinického logopeda. Další možnost je docházení k vedoucí učitelce paní Zachovalové, která působí v MŠ jako logoped preventista. Škola v současné době disponuje množstvím pomůcek na logopedickou práci – logopedické zrcadlo, logopedický fotbal, logopedický hrošík.

3.8.2. Podpora dětí s poruchou autistického spektra

Dětem s PAS se snažíme strukturovat denní program i prostředí MŠ, prostřednictvím pomůcek k vizualizaci denního programu např. obrázky nebo fotografie zobrazující činnosti v denním programu. Napomáháme tím dítěti orientovat se v tom, co ho čeká. V prostředí MŠ určíme místo, kde budou realizovány konkrétní činnosti, dítě tak ví, kdy a kde bude konkrétní činnost probíhat. V prostředí MŠ vyčleníme bezpečný prostor, ve kterém může dítě pobývat, když potřebuje být samo např. látkový stan, relaxační pytel, zónu s polštáři. Ostatní děti poučíme o tom, že dítě bude někdy na tomto místě pobývat samo a všichni to budou respektovat. Snažíme se předcházet nenadálým změnám v prostředí MŠ a v programu dne. Ostatní děti vedeme k akceptaci zvláštního chování dítěte (kývání tělem, otáčení hlavou, třepání rukou dítě může využívat k tomu, aby získalo pocit bezpečí a kontroly, uvolnilo zvýšené napětí či nějaký nepříjemný pocit; pro dítě je toto chování důležité, nebudeme mu v něm bránit). Dítě nebudeme nátlakem nutit do skupinových aktivit s ostatními dětmi. V komunikaci budeme používat jasná, spíše kratší vyjádření. Vyhneme se

nejednoznačným sdělením, metaforám, nadsázce či ironii. Při příchodu dítěte do mateřské školy jej můžeme podpořit tím, že se zapojíme do jeho činnosti. Projevujeme zájem o hračku nebo aktivitu, které se věnuje, napodobujeme jeho hru. Jedná se o tzv. napojení, které nám může pomoci dítě snadněji převést k řízené činnosti

3.8.3. Podpora dětí s problémy v chování

Zaměříme se na zjištění účelu problémového chování – čeho jím chce dítě dosáhnout (získat pozornost, vyhnout se nějaké činnosti, něco ukončit). Když známe cíl chování (např. získání pozornosti), můžeme dítě učit jiné přijatelné způsoby, jak jej dosáhnout. Snažíme se zjistit spouštěče problémového chování a sledujeme i to, co po takovém chování následuje. Posilujeme žádoucí projevy chování a zvládání situací pro dítě emočně náročných, pochvalou nebo drobnou odměnou. U dětí s poruchou pozornosti omezujeme při řízené činnosti množství podnětů v jejich bezprostředním okolí. U dětí s poruchou pozornosti, rozdělíme práci na menší časové úseky a po práci zařadíme pozitivní zpětnou vazbu.

Pokud se u dětí vyskytnou další druhy postižení např. zraku, sluchu, mentální postižení, škola na doporučení školského poradenského zařízení pořídí potřebné pomůcky, případně se postará o jejich zapůjčení.

Zvláštní péče je věnována předškolákům a dětem s odkladem školní docházky. S dětmi pracujeme individuálně. Zaměřujeme se hlavně na grafomotoriku, prostorovou orientaci, zrakovou orientaci, předmatematickou a předčtenářskou gramotnost.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Pro děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí a budou potřebovat podporu mateřské školy při osvojování českého jazyka, bude mateřská škola vytvářet takové podmínky, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní zapojit se do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu. Pedagogové mateřské školy budou těmto dětem poskytovat potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Základem je správný mluvený vzor. Proto je potřeba omezovat nespisovné výrazy, nářečí a zdvojnásobené výrazy. Mluvit pomalejším tempem, jasně a zřetelně artikulovat, používat jednoduché věty. Důležité je zajistit, aby dítě vidělo na náš obličej a při komunikaci využívat gestikulaci a mimiku. Dále je dobré využívat

obrázkovou podporu např. komunikační kartičky a piktogramy s režimem dne a se základními činnostmi dne v MŠ. Názornost s využitím vizuální podpory je při komunikaci velmi důležitá. Do výuky budeme zařazovat básničky a písničky s jednoduchým textem a často opakovat. Činnosti střídat a zajistit tak jejich různorodost. Dodržovat stanovenou strukturu dne.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy. Dále budeme využívat webovou stránku „inkluzivní škola.cz“, která poskytuje podporu a inspiraci pro pedagogy při práci s dětmi s odlišným mateřským jazykem.

Záměry pro další období:

- Včasné diagnostikovat u dětí případné zdravotní problémy
- Rozvíjet spolupráci s rodiči, citlivě komunikovat s rodiči dětí se zdravotními problémy
- Rozvíjet spolupráci s odborníky v daném oboru
- Dle možností proškolit učitelky v kurzu „Metoda dobrého startu“, který je zaměřen na práci s dětmi s poruchami vývoje a na děti s odkladem

3.9.Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Prostřednictvím pedagogické diagnostiky vyhledáváme mimořádně nadané děti, které podporujeme v rozvoji jejich talentu.

Rozvoj nadání je zajišťován:

- nabídkou knížek a encyklopedií s jejich oblíbeným tématem
- vyhledáváním informací dítětem o oblíbeném tématu v knihách, webu
- nabídkou časopisů, pořadů
- nabídkou deskových her a výukových programů pro rozvoj logického myšlení
- nabídkou seminářů pro rodiče nadaných dětí
- pracovními listy pro rozvoj nadání např. matematiky
- prací na tabletech, interaktivní tabuli – vzdělávací programy

Záměry pro další období:

- zakoupení dalších logických her
- dle finančních možností zakoupit různé badatelské sady
- vybavit třídy dalšími digitálními pomůckami
- zaměřit vzdělávání učitelek na práci s nadanými dětmi

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku.

V případě umístění dětí mladších tří let budou přijata opatření týkající se zajištění bezpečnostních, hygienických, psychosociálních, materiálních a personálních podmínek.

Třída bude vybavena pomůckami a hračkami k věku dětí. V případě většího počtu dětí mladších tří let bude zvýšen počet personálu (chůvy).

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, vlastním prožitkem a především hrou. Činnosti vyžadují opakování, rituály. Dětem necháme co největší prostor pro volnou hru a pohybové aktivity.

Výchova a vzdělávání bude v této třídě zaměřeno na osvojení základních hygienických návyků, sebeobslužných činností, rozvoj komunikačních schopností a osamostatnění. Ději jsou často chváleny a povzbuzovány.

Záměry pro další období:

- vzdělávání učitelek v této oblasti
- doplňování hraček určených dvouletým dětem

4. Organizace vzdělávání

Naše předškolní zařízení má dostatečně velké prostory a takové uspořádání, které vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Mateřská škola má podle počtu dětí buď jednu nebo dvě třídy. Děti jsou do tříd zařazovány podle věku. V první třídě jsou umístěny děti ve věku 3 – 5 let. Třída má kapacitu 28 dětí. Ve třídě působí dvě učitelky, které souběžně působí

v době vycházky a přes oběd. Ve druhé třídě jsou umístěny děti předškolního věku od 5 – 6 let a děti s odkladem povinné školní docházky. Ve třídě působí jedna učitelka a třída má pouze dopolední provoz. Po obědě, na odpolední odpočinek, se obě třídy spojují dohromady.

Přijímání dětí do MŠ

Zápis dětí do MŠ probíhá v květnu v tom kalendářním roce, ve kterém následující školní rok začíná. Dítě do MŠ přijímá ředitel školy na základě žádosti o přijetí, dle stanovených kritérií. Za organizaci zápisu do mateřské školy je odpovědná vedoucí učitelka MŠ.

O termínu zápisu a kritériích pro přijímání dětí do MŠ je veřejnost informována prostřednictvím vývěsek, internetových stránek školy, plakátů vyvěšených na nástěnkách v MŠ.

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte.

Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené zvláštním předpisem (§ 50 zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví – předškolní zařízení může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci).

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku (nesmí být, ale překročena kapacita školy).

5. Charakteristika ŠVP

Vzdělávací program je v souladu se školským zákonem a rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Z RVP PV vychází rámcové cíle (záměry), které je třeba při vzdělávacích činnostech vnímat a naplňovat:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Pokud jsou tyto cíle (záměry) naplňovány, směřuje vzdělávání k utváření základů klíčových kompetencí. Pro předškolní vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

Vzdělávací obsah RVP PV je rozdělen do několika vzdělávacích oblastí, které je nutné propojovat. Jedná se o tyto oblasti:

1. Biologická – dítě a jeho tělo
2. Psychologická – dítě a jeho psychika
3. Interpersonální – dítě a ten druhý
4. Sociálně-kulturní – dítě a společnost
5. Environmentální – dítě a svět

V těchto oblastech se poté snažíme dosáhnout tzv. očekávané výstupy – tzn. co dítě na konci předškolního vzdělávání zpravidla dokáže. Tyto výstupy nejsou pro dítě povinné. Učitel přihlíží k individuálním potřebám a možnostem dítěte v čase, kdy mateřskou školu opouští.

ŠVP je psán tak, aby byl srozumitelný rodičovské veřejnosti a vychází z podmínek a prostředí, ve kterém se mateřská škola nachází.

Je rozdělen do jedenácti integrovaných bloků, každý je určený na období jednoho měsíce školního roku, poslední, jedenáctý je určen na letní prázdniny. Na každý integrovaný blok navazují tematické celky, které si učitelky rozpracují dle věku a zájmu dětí.

Prioritou zůstává skutečnost, aby od nás odcházely děti rozvinuté po stránce fyzické, psychické o sociální. Aby odcházely děti zdravě sebevědomé a sebejisté, uměly být sami sebou a zároveň se uměly přizpůsobit životu ve společnosti a pravidlům, která si společnost stanovila.

Základním prostředkem vzdělávání je hra, spontánní a tvořivá, vycházející ze zájmu dítěte. Řízené činnosti jsou pedagogem motivované a jsou založené na záměrném a spontánním učení založeném na aktivním zapojení dítěte. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Omezujeme formu předávání hotových poznatků a slovních poučení. Upřednostňujeme aktivní účast dítěte při učení, založeném na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. Zpravidla vše probíhá ve skupinách, či individuálně. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu. Jeho úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané. Doplňuje rodinnou výchovu a v úzké vazbě s ní napomáhá zajistit dítěti prostředí s dostatkem podnětů k jeho aktivnímu rozvoji.

Cílem našeho vzdělávacího programu je vytvořit každému dítěti podmínky k rozvoji jeho osobnosti, vychovat dítě šťastné, sebevědomé a pomoci mu k co největší samostatnosti. Posilovat v dětech přirozenou zvědavost a touhu dozvědět se co nejvíce a pomáhat mu nabyté vědomosti a zkušenosti využívat v běžném životě.

Za velmi důležitý cíl považujeme rozvoj jazykové výchovy, včetně logopedické prevence, kdy spolupracujeme s SPC a pořádáme logopedické depistáže.

Mezi ostatní cíle naší mateřské školy patří prohlubování vztahu nejen k člověku, ale i ke zvířatům a přírodě, rozvíjení fyzické a psychické zdatnosti a podpora sportovních aktivit v duchu fair play.

6.Vzdělávací obsah ŠVP

Integrované bloky

1. Září – co vyprávěl starý dub
2. Říjen – silák kaštan
3. Listopad – tajemství kouzelné lísky
4. Prosinec – co se děje pod jedlí
5. Leden – jak se hraje na modřín
6. Únor – jasan, ten nás ochrání
7. Březen – bez bílé břízy, jaro nebude
8. Duben – pod vrbou, za vrbou, co se bude dít?
9. Květen – javor, strom nakloněný lidem
10. Červen – pod lipovou ochranou
11. Prázdniny

Září – Co vypráví starý dub?

- seznámení s režimem MŠ
- poznávání budovy a prostředí MŠ
- poznávání okolí MŠ – zahrada, jídelna, družina, škola, tělocvična
- navazování kontaktu s personálem MŠ a ostatními dětmi
- zapamatování si svého místa a značky dítěte
- vytváření přátelských vztahů s novými kamarády v MŠ – poznávání jejich jmen
- prohlubování sebeobsluhy – hygiena, stolování, úklid hraček, oblékání
- dodržování pravidel v MŠ
- procvičování kouzelných slovíček – dobrý den, na shledanou, prosím, děkuji, promiň atd.
- seznamování se s právy a povinnostmi dětí
- učit se respektování druhých – rozdílné vlastnosti, dovednosti, schopnosti ostatních
- posilování vztahů ve třídě
- povídání o sobě – znát své jméno, kde bydlím, věk atd.
- moje rodina – rodinní příslušníci, zvyky v rodině, rozdělení rolí v rodině

- Dub
- Pohádka – Červená Karkulka, O Budulínkovi – dodržování pravidel

Klíčové kompetence:

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích, přijímá a zdůvodňuje povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovat
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společenských činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- dítě si uvědomuje práva a povinnosti druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Biologická oblast – dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

Očekávané výstupy

- zvládat sebeobsluhu
- uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti

Očekávané výstupy

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- cvičení organizačních dovedností
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti,

dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Interpersonální – dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starší apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je - chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Sociálně kulturní – dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Očekávané výstupy

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- Vzdělávací nabídka
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti

Říjen – Silák kaštan

- poznávání listnatých a jehličnatých stromů a jejich plodů
- plody podzimu – kaštiny, žaludy, bukvice, šípky, jeřabiny, houby – tvoření z plodů
- poznávání ovocných stromů a jejich plodů
- poznávání některých druhů ovoce a zeleniny
- zpracování ovoce a zeleniny
- význam ovoce a zeleniny
- práce na poli a zahradě
- Zdravý životní styl - zdravé stravování, pitný režim, pohyb, relaxace
- Lidské tělo - pojmenování částí těla, smyslové orgány, hygienické návyky, nemoci x zdraví, úrazy (předcházení úrazům, ochranné pomůcky)

- Kaštanovník jedlý x Jírovec maďal
- Pohádka – O veliké řepě, Otesánek - kamarádství, pomoc druhým, práce na poli a zahradě, les, stromy a plody podzimu, zásady zdravého stravování

Projekty: Halloween

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje a druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Biologická oblast – dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka

- zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační)
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí atd.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislosti
- -manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním

Očekávané výstupy

- zachování správného držení těla
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče zdraví, o vý

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- přímé pozorování přírodních objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- námětové hry a činnosti

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)

Očekávané výstupy

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocítit, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Očekávané výstupy

- rozhodovat o svých činnostech - těšit se z hezkých a příjemných zážitků

Interpersonální – dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému

Očekávané výstupy

- spolupracovat s ostatními

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž

- prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek

Očekávané výstupy

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Listopad – Tajemství kouzelné lísky

- charakteristika podzimní přírody – změny v přírodě
- roční období a jejich charakteristické znaky
- poznávání lesních zvířat a ptactva přezimujícího u nás
- péče o lesní zvěř a ptactvo
- bydlení - vesnice, město, jak se žije ve světě

- Líška
- Pohádka – Boudo, budko, Sněhurka – různé typy bydlení, jablko jako symbol podzimu

Projekt: Dušičky

Klíčové kompetence:

- si všímá dění v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- dítě se domluví gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkcím
- chápe, že se může o tom, co dělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Biologická oblast – dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním

Očekávané výstupy

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- přímé pozorování přírodních objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)

Očekávané výstupy

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

Očekávané výstupy

- rozhodovat o svých činnostech
- přijímat pozitivně ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje pokroky

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- -aktivita zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice

Očekávané výstupy

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

Prosinec – Co se děje pod jedlí

- zvyky a tradice adventu
- Barborka
- Čert a Mikuláš
- výzdoba školky
- příprava vánoční besídky a vystoupení v Kapli
- výroba přání, vánočních ozdob, pečení cukroví
- radostné prožívání předvánočního času s přáteli, pocit sounáležitosti s ostatními
- City a emoce, vlastnosti lidí
- Jedle
- Pohádka – Čert a Káča

Projekty:

Mikulášská nadílka

Vánoční besídka

Klíčové kompetence:

- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky
- projevuje dětským způsobem citlivost, ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dítě se zajímá o druhé, o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění
- dítě se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se nazpaměť krátké texty – reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu) - popsat situaci
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)

Očekávané výstupy

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy

- rozhodovat o svých činnostech
- přijímat pozitivně ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje pokroky
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Interpersonální – dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

Očekávané výstupy

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- spolupracovat s ostatními
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

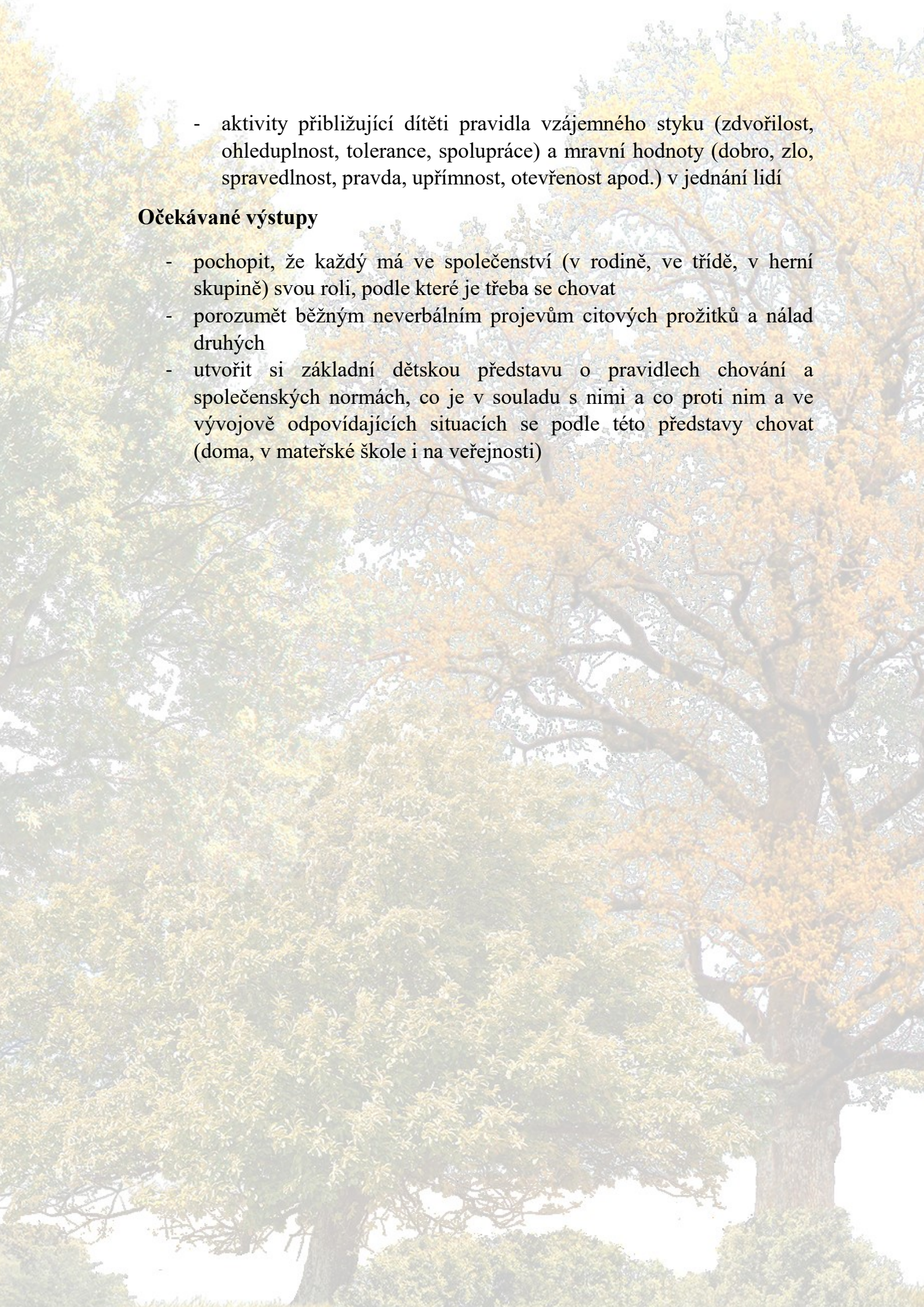
Sociálně kulturní – dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

-
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Očekávané výstupy

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

Leden – Jak se hraje na modřín

- charakteristika zimy – zimní počasí, oblékání v zimě, pozorování zimní přírody
- hudební nástroje – poznávání hudebních nástrojů, hra na orffovy hudební nástroje
- Modřín
- Pohádka – O dvanácti měsíčkách, Hrnečku vař – střídání ročních období

Projekty:

Tři Králové

Klíčové kompetence:

- dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí to, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno doprat se výsledkům
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhoda

Biologická oblast – dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty – nástroji

Očekávané výstupy

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku - zacházet s jednoduchými hudebními nástroji
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

Vzdělávací nabídka

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)

Očekávané výstupy

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

Očekávané výstupy

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Sociálně kulturní – dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a
- nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav,

divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Očekávané výstupy

- mít povědomí o širším přírodním prostředí i jeho dění
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

Únor – Jasan, ten nás ochrání

- zimní sporty – bezpečnost při sportování, důležitost pohybu
- nástrahy a nebezpečné situace v životě člověka – drogy, alkohol, kouření, vandalismus, kriminalita, násilné chování, diskriminace
- IZS – hasiči, Policie, Záchránná služba
- Jasan
- Pohádka – O Koblížkovi – tradice masopustu, O Smolíčkovi

Projekty:

Masopust

Klíčové kompetence:

- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která mu je nepříjemná, umí odmítnout
- chápe, že nespravedlnost, ubližování. Lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Biologická oblast – dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- činnosti směřující k prevenci úrazů

Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče zdraví, o významu aktivního pohybu
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

- popsat situaci

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- námětové hry a činnosti
- spontánní hra
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)

Očekávané výstupy

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- uvědomovat si svoje možnosti i limity – své silné i slabé stránky

Interpersonální – dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka

- sociální hry, hraní rolí, dramatické činnosti
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Sociálně kulturní – dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

Očekávané výstupy

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

Očekávané výstupy

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Březen – Bez bílé břízy jaro nebude

- Jaro – charakteristické znaky jednotlivých ročních období, počasí, změny v přírodě
- poznávání domácích zvířat a jejich mláďat – užitek z domácích zvířat
- Kultura – knihy, divadla, kina, muzea, galerie
- Sdělovací prostředky – noviny, TV, internet

- Bříza
- Pohádka – O neposlušných kůzlátkách- domácí zvířátka a mláďátka, O perníkové chaloupce

Projekty:

Vynášení smrtky

Den s knihou – návštěva knihovny

Klíčové kompetence:

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atd.)
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- řeší problémy na základě bezprostředních zkušeností, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým

- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

Očekávané výstupy

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Sociálně kulturní – dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavností v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)

- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém žije, vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního podvědomí o širším prostředí o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

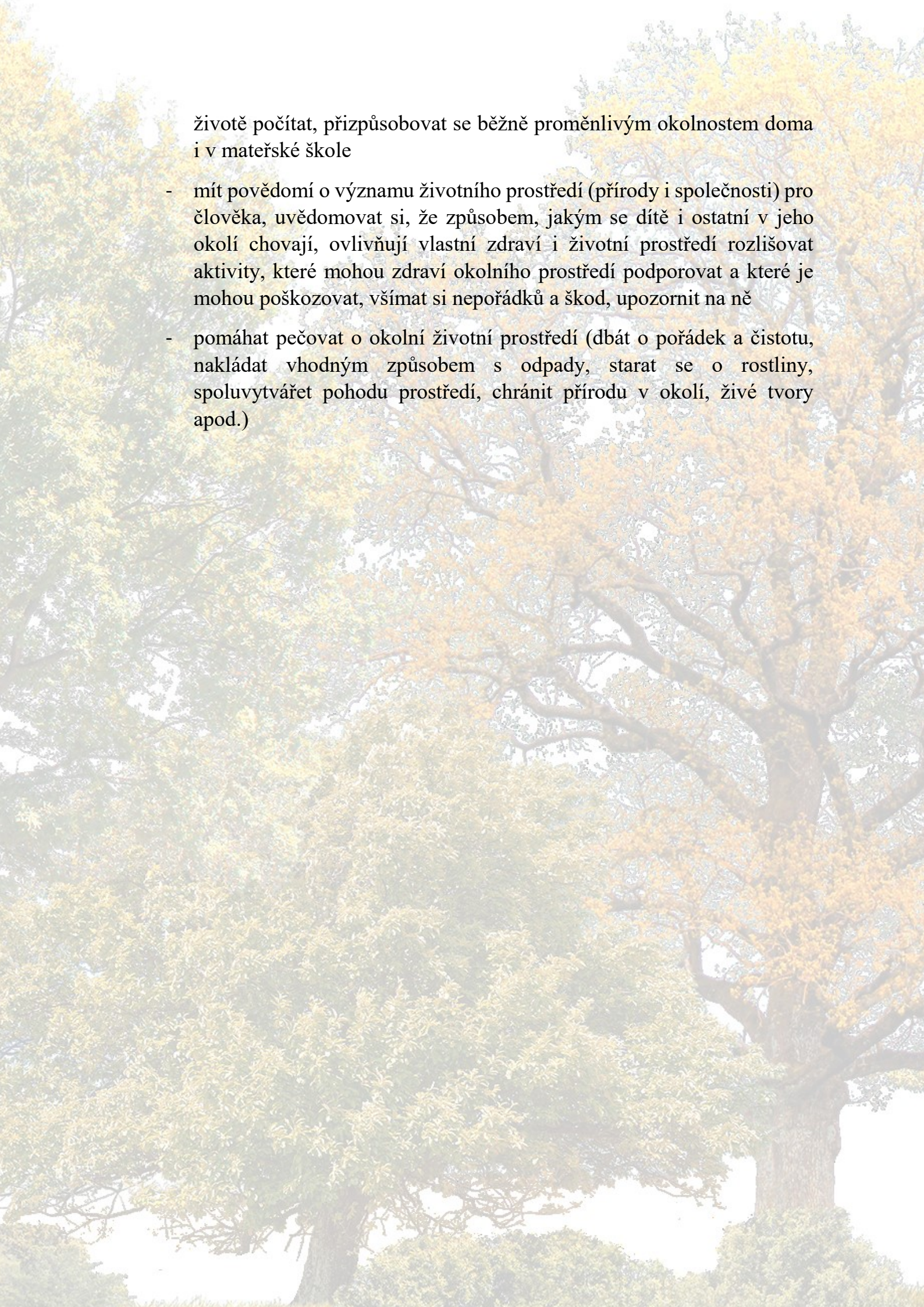
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším přírodním prostředí, jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v

životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Duben – Pod vrbou, za vrbou, co se bude dít?

- Jaro – jarní květiny
- Podmínky života – voda, vzduch, slunce, země
- doprava – poznávání dopravních prostředků, seznámení s některými dopravními značkami a jejich významem, jak se máme chovat na chodníku a na silnici, bezpečnost v silničním provozu, praktický nácvik bezpečného chování v dopravních situacích
- Vrba
- Pohádka – O Palečkovi, Jak šlo šídlo na houby

Projekty:

Velikonoce

Čarodějnice

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- řeší problémy, na které stačí, známe a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- dítě se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření elementárního podvědomí o širším prostředí o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším přírodním prostředí, jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit - dopravní situace
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

Očekávané výstupy

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Květen – Javor strom nakloněný lidem

- Povolání a řemesla, peníze
- péče o živou i neživou přírodu – třídění odpadu
- základní podmínky života – voda, vzduch, teplo, půda
- Javor
- Pohádka – O kohoutkovi a slepičce, O třech prasátkách

Projekty:

Besídka ke Dni maminek

Klíčové kompetence:

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že svým chováním se na něm podílí a že je může ovlivnit
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky
- dítě se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- rozlišuje řešení, která jsou funkční, a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo zhlédlo

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Vzdělávací nabídka

- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)

Očekávané výstupy

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení

Červen – Pod lipovou ochranou

- charakteristika letního období – počasí
- letní květiny
- létající a lezoucí hmyz
- příprava na prázdniny – upozornění na nebezpečí při hrách a u vody
- naše planeta Země – Česká republika, zeměkoule, světadíly, vesmír, odlišné kultury, obyvatelé jiných států
- poznávání exotických zvířat, jejich život ve volné přírodě a v ZOO
- loučení s předškoláky

- Lípa
- Pohádka – O Šípkové Růžence, Zlatovláska – květiny, hmyz

Projekty:

Den dětí

Vyřazování předškoláků

Spaní předškoláků

Klíčové kompetence:

- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možné se jim učit, má vytvořený elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empatických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

Biologická oblast – dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Vzdělávací nabídka

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi)

Očekávané výstupy

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Oblast psychologická – dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

Vzdělávací nabídka

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra

- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích)

Očekávané výstupy

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- uvědomovat si svoje možnosti i limity – své silné i slabé stránky

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka

- přímé pozorování přírodních objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí

Očekávané výstupy

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Environmentální – dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)

Očekávané výstupy

- osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Součástí ŠVP je každodenní:

- 1) Rozvoj časových pojmů
- časová posloupnost, pojmy včera, dnes, zítra, ráno, poledne, večer, noc, dny v týdnu, ročních období atd.
- 2) Rozvoj prostorové orientace
- předložky pod, nad, vedle, mezi, v, před, za, na, blíž, dál, první, poslední, pravolevá orientace atd.
- 3) Poznávání vlastností věcí a materiálů
- barvy, tvary, množství, velikost, rozlišování, určování, třídění, skládání, řazení, hladký, hrubý, sladký, kyselý, teplý, studený atd.
- 4) Rozvoj předmatematických a předčtenářských představ
- číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství, více x méně, první, poslední, poznávání některých písmen a jiných znakových systému - piktogramů atd.

Očekávané výstupy

- poznat některá písmena číslice
- poznat napsané své jméno
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

7. Evaluvační systém

Evaluace je prováděna ve třech fázích:

1. sběr informací
2. analýza získaných informací
3. vyvození závěrů, návrhy změn, reflexe výsledků

Přehled evaluačních oblastí:

- a) evaluace podmínek
- b) evaluace výchovně vzdělávacího procesu, témat, integrovaných bloků
- c) evaluace pokroku a vývoje jednotlivých dětí
- d) evaluace třídy
- e) sebereflexe učitelek MŠ
- f) hodnocení úspěšnosti ŠVP PV a jeho souladu s RVP PV

a) evaluace podmínek

Evaluace v této oblasti vychází z kritérií stanovených RVP PV, s nimiž je porovnáván reálný stav v MŠ prostřednictvím následující stupnice:

- 1 - zcela naplňuje požadavek kritéria

- 2 - odpovídá kritériu jen částečně
- 3 - jen málo odpovídá kritériu
- 4 - zcela nevyhovující, neodpovídá kritériu

Sběr dat probíhá průběžně a jednou ročně je provedena inventura materiálních podmínek MŠ. Prostředkem sběru dat je jednak kniha záznamů poruch a vad vedená pedagogickými i provozními zaměstnanci MŠ, jednak inventurní seznam materiálního vybavení MŠ. Dále pak prostřednictvím komunikace mezi pedagogickým sborem. Získané informace jsou analyzovány průběžně na pedagogických i provozních poradách. Odpovědnost za evaluaci dané oblasti nesou učitelky MŠ.

b) evaluace výchovně vzdělávacího procesu, témat, integrovaných bloků

Sběr dat probíhá spontánně v průběhu činností či bezprostředně po jejich ukončení, formou komunikace mezi učitelkou a dětmi, rozhovorů učitelek. Podkladem jsou i práce dětí zadané či spontánní produkty. Celková evaluace tématu či bloku je zpracována po skončení tématu nebo integrovaného bloku v písemné podobě příslušnou učitelkou (v jejích poznámkách). Tato data jsou pak podkladem pro celkové hodnocení souladu ŠVP PV s RVP PV a úspěšnosti ŠVP. Odpovědnost za evaluaci v této oblasti nesou učitelky MŠ.

c) evaluace pokroku a vývoje jednotlivých dětí

Sběr dat probíhá po celý rok. Prostředky sběru dat jsou:

- zásobník pro práce každého dítěte
- pozorování, rozhovory s dítětem
- práce a hodnocení pracovních a grafomotorických listů dětí

Hodnocení pak probíhá pomocí hodnotících nástrojů:

- individuální záznamy o dětech
- hodnotící archy

Hodnocení a záznamy jsou prováděny průběžně, a to jak písemně, tak na pedagogických poradách, formou rozhovorů a konzultací mezi učitelkami. Za evaluaci v této oblasti odpovídají učitelky MŠ.

d) evaluace třídy dětí

Sběr dat probíhá spontánně, pozorováním, rozhovory, diskusí s dětmi, rodiči a mezi učitelkami. Shromažďováním spontánních produktů dětí aj. Hodnocení a analýza probíhá jednak souběžně s individuálním hodnocením dětí. Dále probíhá hlubší zamyšlení nad skupinami dětí při pedagogických poradách, případně, je-li třeba a dochází k negativním jevům.

e) sebereflexe učitelek

Je prováděna individuálně a odráží se částečně v oblasti evaluace témat a integrovaných bloků, kde lze v písemné podobě nalézt informace daného rázu. Jinak každá učitelka volí formu sebereflexe takovou, jakou uzná za vhodnou. Běžně jsou používány rozhovory s dalšími pedagogickými pracovníky apod. Analýzu, vyhodnocení a posouzení kvality sebereflexe pedagogických pracovníků provádí ředitelka školy a jsou možné případné individuální konzultace. Časový plán není stanoven, koná se dle potřeby pedagogických pracovníků.

f) hodnocení úspěšnosti ŠVP PV a jeho souladu s RVP PV

Sběr dat probíhá celoročně prostřednictvím pozorování, rozhovorů, diskusí, shromažďováním poznámek učitelek, dokumentů z porad a dalších dílčích evaluačních dokumentů. Analýza dat, srovnání s RVP PV a vyhodnocení dat probíhá jednou ročně na konci roku (prázdniny). Odpovědnost za srovnání a vyhodnocení jednotlivých částí mají jednotlivé učitelky, které si samy rozdělí oblasti. Zpracování výsledků a reflexe pak probíhá na pedagogické poradě, kde jsou hledány i cesty nápravy problémů, které byly odhaleny.

8.Přílohy ŠVP

1. Školní řád MŠ Radvanice
2. Organizační řád MŠ Radvanice
3. Organizační řád školní výdejny
4. Plán akcí MŠ Radvanice pro daný školní rok
5. Přehled pracovní doby pedagogických pracovníků
6. Provozní řád venkovní hrací plochy